

Säby gård

(Korsbacka)

2020-11-15

Säby

Somrarna 1948, 1949 och 1950 tillbringade Kjell sommarlovet hos farfar Sivert på Säby gård i [Veckholm](#) som ligger strax söder om Enköping. Här hade man djurhållning, spannmålsproduktion och trädgårdsproduktion.

Djurhållningen bestod av ardenner som arbetshästar och gris, tjur, ko, kviga och kalv för mjölk- och köttproduktion.

Kjell första arbetsuppgift var att under slåttern vara med ute på fälten för att samla ihop nyslaget hö och lägga den på hässjor som de årsanställda byggt upp på åkrarna. Här hängde man upp hö som skulle torka några dagar innan det torrt sedan med häst och vagn transporterades in till logen. Logen var den övre delen av ladugården. Ladugårdens undre del bestod av stall för både hästar och kreatur samt kalvarnas egna speciella kättrar. Genom luckor i taket kunde man föra ner fodret till djuren. Logen löpte i hela ladugårdens och vagnslidrets längd. I vagnslidret fanns ett stationärt tröskverk samt plats för traktor och redskap/verktyg som behövdes för tröskverkets drift. Logens volym skulle räcka hela vintersäsongen för djurens foder- och halmbehov. För att med häst och vagn kunna köra upp på logen hade man byggt en körbana med utdragen stigning mot inkörsel och mera brant vid utfart. Arbetarna var utplacerade på fält och loge samt en man på varje höskrinda. På logen såväl som på åkrarna stod träemballerade flaskor med 10 liter Svagdricka.

Trädgårdsboden blev utjämningsplats. Fanns det inget annat att göra för ungdomarna så blev det tillverkningen av lådor för grönsaker, bär och frukt något som byggdes ihop i god tid före skörd. Trädgårdsmästaren Tore Karlsson förberedde arbetet genom att se till att material och mallar fanns tillgängliga. Här lärde man sig använda en hammare med många blåa tummar som följd. Rörliga verktyg som motordrivna sågar fick inte användas av minderåriga. Kjell kunde inte motstå detta och lyckades en gång skada vänster tumme vilket fick vissa påföljder efter att tummen plåstrats om i bostadshusets badrum.

Bakom trädgårdsboden fanns en stor hög med sågspån. I denna fanns det block av is. Dessa hade under vintern sågats upp på Mälaren utanför Öns Brygga, tre kilometer från gården. Blocken drogs av hästar på kälke upp till gården, där de täcktes under ett tjockt lager sågspån som isolerade blocken för att inte smälta. Isen användes under den varma årstiden för att kyla den mjölk som korna gav morgon och kväll.

Säby gård

(Korsbacka)

2020-11-15

Se gärna denna sida:

http://handbok.alternativ.nu/Djur/Kor/Mj%C3%B6lkning_av_ko

Korna mjölkades för hand och tömdes efter hand i samband med silning på femtiolitersflaskor. Dessa transporterades med cykelkärria till garaget under huvudbyggnadens terrass och ställdes i ett kar med kallt vatten. Dagligen transporterades flaskorna till mjölkpallen i korsningen Enköpingsvägen-Härjarövägen-Öns Brygga. Mjölkbilen från mejeriet i Enköping hämtade sedan flaskorna samtidigt som man återförde skummjolk till kalvarna även den i femtiolitersflaskor.

I korsning fanns förutom mjölkpallen några fullvuxna träd vilka Sivert hade ett gott hjärta för. Trängen (Trängtrupper (även underhållstrupper) är ett truppslag som ansvarar för underhållstjänsten för högre stridande förband (brigad och uppåt). De har till främsta uppgift att förse stridande förband med ammunition, sjukvård och drivmedel, samt att utföra avancerade reparationer av viktig material på brigadnivå. Truppslaget organiserades inom det svenska försvaret i trängbataljon på brigadnivå eller underhållskompanier som underställs enskilda bataljoner./Wikipedia) i Enköping hade sitt övningsfält på Veckholms skjutfält varför mycket tunga förband färdades på den här vägen. Det hände en olycka där ett ekipage kom för nära det ena trädet som skadades. Episod är hågkommen säkert mycket på grund av Siverts intresse för träd. Fattas bara! Han som lantbrukare med kanske 1000 äppelträd. Skulle inte han ha sitt hjärta där.

Från trädgårdsbodens snickarbord kunde man se ladugårdens baksida. Närmast stallet fanns det ett utrymme för hushållets grönsaker. Här hämtades mycket gott för att sedan serveras till lunch och middag. På grund av närheten till stall och spiltor för hästar och kreatur var jorden mycket näringsrik här. Det odlades rotfrukter, gurka, tomater, ärtor med mera. Även meloner och det berättades att Arne, Kjells pappa, då han var mycket ung trodde att det var hästagg, troligen för närheten till stallet.

Bakom ladugården fanns också ett stort slutande fält som vette mot granngården, "Ekholmens gård", som var ett större lantbruk än Säby. Vinbärsbuskar fyllde hela fältet med röda och svarta bär. Här satt många av arbetarnas fruar från morgon till kväll där man fyllde sina lådor, gick upp till Tore i Trädgårdsboden som vägde dem, gav fruarna en ny trälåda som gick ner igen där dom gömde sig blandbuskarna i sin iver att fylla ännu en låda. Bärplockning passade också att sätta oss ungdomar på och vissa plockade mycket per tidsenhet och andra mindre. Men alla vi som var på fältet hade alla tanken att få fylla på vår *portmonnä*

Arbetsuppgifterna som utbetalades varannan vecka beräknades som ackord per timme, styck, volym, meter eller vikt. I jämförelse med den veckopeng man var van vid så var tillskottet bra om nu inte mycket bra.

Säby gård

(Korsbacka)

2020-11-15

Åkte man ner mot Öns brygga för man förbi Sjödins lilla tjänstebostad och senare Britenhof, en gård vilken areal en gång tillhört Sivert. I samband med att han skulle etablera sig på Riddersvik såldes Britenhof till "någon" men Siverts goda vänner, bröderna Hedstad, övertog strax därefter gården med finansiell hjälp från Sivert. Som tack fick han ett dussin silverbägare. Sonen till den ene brodern, Karl Olof's son, driver idag gården utan djur. Måste nämnas att Karl Olof är världsmästare i plöjning vilket han blev vid tävlingar i Tyskland 1978.

Öns brygga är nästa plats att minnas. Sivert hade med andra intressenter inköpt ett par prämar vilka sänktes ner vid strandkanten. Man fyllde dem med sten och sand. Ovanpå byggde man sedan bryggan vilken sedan blev hemmahamn för ångfartyget Ena 1 och linjen Ön – Stockholm blev en livsåder för lantbruket söder Enköping.

Vid sidan av bryggan vid ön bor femtio år senare Skåningen. Han som från Tyringe via Perstorp stod skriven på adressen Öns Brygga några år och innan han återvände och skrev sig i Tyringe. Vem kunde väl tro att han så att säga så småningom på ett eller annat sätt skulle vara släkt med dem på Säby gård – Korsbacka vilket han idag är genom sin brorsdotters familjeband med Kjells son Christian. Världen är bra liten!

Strax öster Öns Brygga låg en badplats. På vägen dit tangerade man Lundkvists, en av de årsanställda på gården, bostad där Sune och Jan-Erik hade sin kanot förvarad. Kanoten var tillverkad av träribbor på vilka ett tyg var uppspänt. Härligt att med den flyta omkring på viken utanför Britenhof med ett stort djurliv av sjöfågel som flydde den annalkande kanoten. I vassen gällde det att vara försiktig för det var lätt att riva upp duken. Från kanoten kunde man också hala upp en eller annan gädda vilken Eleisa sedan tillredde till middag med pepparrotssmör.

Utanför badplatsen hade man ankrat upp en flotte till vilken man gärna simmade ut, om man kunde simma. Sune lyckades få ut Kjell till denna och efter lek på flotten föll Kjell i vattnet och var tvungen att själv taga sig i land. Från den dagen kunde Kjell simma och efterföljande år togs många simmarmärken och priser i Bällingesjön mellan Perstorp och Örkelljunga.

.